

עין משפט
גזר מוצה

1 א מ"י מ"י מהלכת
שנת ה' :
1 ב מ"י שם הלכה ע"י
ז ג ד ה ט ס הלכה
ס :

י"ט:

שהן בעשר אמות. לא שייך למפרך מנייח אלא לאשמעינן
דמפרך בפ"ק דקדושין (דף ט.) כיון דלא השמיענו מנין פרות :
בבב שתי עשרה כ"ע א פ"י. הוה מ"י למנקט בבב אמת
עשרה ושלם ומשהו ולא דק : רב פפא בריהא א

שמי"ץ י"ה. והא דמטי לעיל אנרייתא
ימרות על שלש עשרה היינו נתמ
דשמעה : ואם איתא זו היא מחיצה
וזה היא מחיצה טיבעי י"ה. קשה
הכלא פשיטא ליה להארכת דיומדין
עדיפי מפשוטין ועליל אלכא דר"מ
משמע ליה איפכא וי"ל דלעיל בעי
הכי דכי נמי נאריך דיומדין יהיה
פרוך מרובה דלא פשוטין עדיפי
דליכא הכי טפי אלכא הכא איירי
בנחב הרבה שאל נאריך הדיומדין
יהיה עומד מרובה דקמתי אי אמה
מודה נדיר וסבר ומוקף שאפילו
ימי י' כוין או יותר מותר לכך פריך
ספיר זו מחילה וזו מחילה מנעי ליה :

הדרכן
ארו"ך יות"ר בת"ל היצ"ת חצ"ר שיבש"ה סימן : בעא מיניה אב"י מרבה האר"ך
בריומדין כשיעור פשוטין לר"מ מהו א"ל תניתיה ובלבד שירבה בפסין מאי
לא רמארך בריומדין לא דמפיש ועבד פשוטין א"ה היא ובלבד שירבה
בפסין עד שירבה פסין מיבעי ליה תני יעד שירבה פסין א"ד א"ל תניתיה
ובלבד שירבה בפסין מאי לאו דמפיש ועבד פשוטין לא רמארך בריומדין
הכי נמי מסתברא מדקמתי ובלבד שירבה בפסין ש"מ בעא מיניה אב"י
מרבה יותר משלש עשרה אמה ושליש לר' יהודה מהו פשוטין עבד או
בריומדין מאר"ך א"ל תניתיה יכמה הן מקורבין כדי ראשה ורובה של פרה
וכמה מרוחקין אפי' כור ואפי' כורים ר' יהודה אומר בית סאתים מותר יותר
מבית סאתים אסור אמרו לו לר' יהודה אי אתה מודה בריר וסדר ומוקפה
וחצי אפילו בת חמשת כורים ואפי' בת עשרה כורים שמונה אמה להן זו
מחיצה ואלו פסין ואם איתא זו מחיצה וזו (היא) מחיצה מיבעי ליה הכי קאמר
זו תורת מחיצה עליה ופרצותיה בעשר ואלו תורת פסין עליהן ופרצותיהן
בשלש עשרה אמה ושליש בעא מיניה אב"י מרבה תל המתלקט עשרה מתוך
ארבע נידון משום דיומד או אינו נידון משום דיומד א"ל תניתיה ר' שמעון בן
אלעזר אומר י"היתה שם אבן מרובעת רואין כל שאילו תחלק ויש בה אמה
לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומד ואם לאו אינו נידון משום דיומד רבי
ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר היתה שם אבן עגולה רואין כל
שאילו תחלק ותחלק ויש בה אמה לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומד רבי
לאו אינו נידון משום דיומד כמאי קא מפלגי מר סבר חד רואין אמרינן תרי
רואין לא אמרינן ומר סבר אפי' תרי רואין נמי אמרינן י"בעא מיניה אב"י מרבה
חיצת הקנים קנה קנה פחות משלשה נידון משום דיומד או לאו אמר ליה
י"תניתיה יהיה שם אילן או גדר או חיצת הקנים נידון משום דיומד מאי לאו
יקנה קנה פחות משלשה לא גודריתא דקני אי הכי היינו אילן ואלא
מאי קנה קנה פחות משלשה היינו גדר אלא מאי אית לך למימר תרי גווי
גדר הבא נמי תרי גווי אילן איכא גודריתא דקני קא מיבעיא ליה
גודריתא דקני מאי א"ל תניתיה היה שם גדר או אילן או חיצת הקנים נידון
משום דיומד מאי לאו גודריתא דקני לא קנה קנה פחות משלשה אי
הכי היינו גדר ואלא מאי גודריתא דקני היינו אילן אלא מאי אית לך למימר

עושיין פסין פרק שני עירובין

שן כעשר אמות ששה נקר. ולקמן פריך מאי כעשר הא עשר
מכוונות הן : י"ג וי"ד. שמונה נקר ילאו מכלל שלש עשרה ולכלל
י"ד לא נלא דייג אמה ושליש הן : בבב. רחב שמונה אפי' לר"מ
לא נענין פשוטין דכי מרחיק כדי רשעה ויכנה דהיינו שמי אמות לכל

שהן כעשר דברי ר"מ ר' יהודה אומר בשלש
עשרה אמה וכארבע עשרה אמה כעשר הא
עשר היויין משום דבעי למיתנא סיפא בשלש
עשרה (6) בשלש עשרה טפי היויין משום דבעי
למתני כארבע עשרה וכארבע עשרה הא לא
הויה אמר רב פפא י"תירות על שלש עשרה
ואינו מגיעות לארבע עשרה א"ר פפא בבב
שמונה דכ"ע לא פליגי דלא בעינן פשוטין
בבב שתיים עשרה דכ"ע לא פליגי דבעינן
פשוטין כי פליגי משמונה עד שתיים עשרה
לר' מאיר בעינן פשוטין לר' יהודה לא בעינן
פשוטין ורב פפא מאי קמ"ל תנינא רב פפא
ברייתא לא שמיע ליה וקמ"ל כברייתא :

הדרכן
ארו"ך יות"ר בת"ל היצ"ת חצ"ר שיבש"ה סימן : בעא מיניה אב"י מרבה האר"ך
בריומדין כשיעור פשוטין לר"מ מהו א"ל תניתיה ובלבד שירבה בפסין מאי
לא רמארך בריומדין לא דמפיש ועבד פשוטין א"ה היא ובלבד שירבה
בפסין עד שירבה פסין מיבעי ליה תני יעד שירבה פסין א"ד א"ל תניתיה
ובלבד שירבה בפסין מאי לאו דמפיש ועבד פשוטין לא רמארך בריומדין
הכי נמי מסתברא מדקמתי ובלבד שירבה בפסין ש"מ בעא מיניה אב"י
מרבה יותר משלש עשרה אמה ושליש לר' יהודה מהו פשוטין עבד או
בריומדין מאר"ך א"ל תניתיה יכמה הן מקורבין כדי ראשה ורובה של פרה
וכמה מרוחקין אפי' כור ואפי' כורים ר' יהודה אומר בית סאתים מותר יותר
מבית סאתים אסור אמרו לו לר' יהודה אי אתה מודה בריר וסדר ומוקפה
וחצי אפילו בת חמשת כורים ואפי' בת עשרה כורים שמונה אמה להן זו
מחיצה ואלו פסין ואם איתא זו מחיצה וזו (היא) מחיצה מיבעי ליה הכי קאמר
זו תורת מחיצה עליה ופרצותיה בעשר ואלו תורת פסין עליהן ופרצותיהן
בשלש עשרה אמה ושליש בעא מיניה אב"י מרבה תל המתלקט עשרה מתוך
ארבע נידון משום דיומד או אינו נידון משום דיומד א"ל תניתיה ר' שמעון בן
אלעזר אומר י"היתה שם אבן מרובעת רואין כל שאילו תחלק ויש בה אמה
לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומד ואם לאו אינו נידון משום דיומד רבי
ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר היתה שם אבן עגולה רואין כל
שאילו תחלק ותחלק ויש בה אמה לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומד רבי
לאו אינו נידון משום דיומד כמאי קא מפלגי מר סבר חד רואין אמרינן תרי
רואין לא אמרינן ומר סבר אפי' תרי רואין נמי אמרינן י"בעא מיניה אב"י מרבה
חיצת הקנים קנה קנה פחות משלשה נידון משום דיומד או לאו אמר ליה
י"תניתיה יהיה שם אילן או גדר או חיצת הקנים נידון משום דיומד מאי לאו
יקנה קנה פחות משלשה לא גודריתא דקני אי הכי היינו אילן ואלא
מאי קנה קנה פחות משלשה היינו גדר אלא מאי אית לך למימר תרי גווי
גדר הבא נמי תרי גווי אילן איכא גודריתא דקני קא מיבעיא ליה
גודריתא דקני מאי א"ל תניתיה היה שם גדר או אילן או חיצת הקנים נידון
משום דיומד מאי לאו גודריתא דקני לא קנה קנה פחות משלשה אי
הכי היינו גדר ואלא מאי גודריתא דקני היינו אילן אלא מאי אית לך למימר

מאריך הא מחילה היא : ופירושא. אוקרת ביתא מעשר : ואלו פורס פסין עליהן. ויש י"ג אמה בין הארבע להארבע הלכך ביתא
מנית סאתים לא מיתכשר : טל המתלקט י. טפחים : מתוך ד'. אמות. תל משופע אל מדרגו זקוף קודם שימשך ד' אמות עלה ונתלקט
גובהו ל' טפחים וק"ל בהזקק נמש' שנת ה' דלענין שנת ה' רשות היחיד הכא מאי אי קאי במקום א' מן הדיומדין מי הו כדיומד
או לא. ולהכי נקט מתוך ד' שאל היה מדרגו משופע יפה ואינו מתלקט לגובה עשרה עד שימשך יותר מד' אמות ואפי' עלה גובהו לשפוע
לעשר אמות ארעא סמיכתא היא : מרובעא. אמה על אמה ואינה מחוסרת אלא חלקה שיעטל עובי שניתיים ומעשה כמרוב דופן לכאן
ודופן לכאן : עגולה. מחוסרת חקיקה לחקוק ולטיול בליטת עיגול ולהשוות אמצעה לפיאותיה ותהא מרובעת ועדיין היא מחוסרת חלקיה :
אמרי' נמי טרי רואין. לר' ישמעאל ואל נמי ככאן עגולה דמי. לתנא קמא לא אמרינן טרי רואין : חילוק קנים. שיעשה לכאן ולכאן לענין
דיומד : גודריתא דקני. קנים מחוברים הרבה כעץ א' סמוך לארץ ומלמעלה הן מתפרשין : טרי גווי אילן. אשמעינן אילן שלם דליכא למימר
יחלק ויחלק ואשמעינן האי אפי"ג דליכא למימר הכי שרי הוילי ותחמי אחד הוילי : כדיומד אלכא קנה (ט) פחות מג' : לא : מאי לאו גודריתא דקני.
ו"ש דלע"ג דל"ן עובי (ו) ד"י) גובה עשרה אמרינן רואין : לא קנה קנה פחות מג'. דעשי כדיומד ממש וכלל רואין איכא חיקין מעליא :

מסורת הש"ס

(6) [שנת ה' : וי"ג אמות
ולכל שריבה (3) ומסופח
פ"ה י"י] (7) [מסופח פ"ה
הי"ט] (8) [לעיל ט"ו] (9) טס
[מסופח מ" : וי"ג מהי"ס
והי"א] (10) [שנה דש"ס
ע"ש].

הגרות הב"ח

(6) נ"ב' משום דבעי
למיתני סיפא כעשר
עשרה תנא רישא כעשר
כעשר עשרה הא טפי
הויין : (7) ש"י דיה טרי
גווי וכו' אלכא קנה קנה
פחות : (8) ד"ה מהלך
וכי דל"ן עובי שלשה
גובה עשרה :

מוסף רש"י

חיצת הקנים. קנים
מחוסרים. חילת טפי
נטועים כמסר מחילה
דלעיל (10) היה שם
אילן. נכספי נרתיא קאי.
היה נחמה הפחות אלן
שעמו אלמא ללל לל (10) וכו'
(11) או גדר מרובע
אמה על אמה. כל נקר
סמם על אלמא סוף אר"ך
שיחא אמה על אמה מי
לחלקו נכספי מחילת. אמה
למדת ומהלך למסן או
לדרום (10).

רבינו הגאון

קאמר הללו דיר מוקפה
חצר סתר תורת מחיצה
עליהן ומרחיקן בעשר.
אבל ביראת תורת פסין
עליהן ופרישתן ב"ג אמה
שלישית. בעא מיניה אב"י
מיהב תל המתלקט עשרה
מתוך ארבע נידון משום
דיומד אי לא. א"ל
תניתיה. היתה אבן
מובצעת בראש הדיפת,
רואין כל שאילו תחלק
ויש בה אמה לכאן ואמה
לכאן נידון משום דיומד.
ואי לא אינו נידון משום
דיומד. ר' ישמעאל ב"ר
יוחנן כן ברובא אומר
אפילו היא אבן עגולה
רואין כל שאילו תחלק
ותחלק ויש בה אמה לכאן
ואמה לכאן נידון משום
דיומד. [שמעון ב"ר יוחנן]
דחל המתלקט י' טפחים
גובה מתוך ד' אמות אר"ך
נידון משום דיומד. ומכ
בעא מיניה חיצת הקנים
קנה קנה פחות מג' טפחי'
נידון משום דיומד אי לא.
ופשט ליה מיהא דמיא
היה שם אילן או גדר או
חיצת הקנים נידון משום
דיומד. ואי חיצת הקנים
דקמתי לאו חיצת קנים
(פחות) קנה קנה פחות
משלשה הן. ויחי לא. ואי
חיצת קנים גודריתא דקני
הן. פי עיקר הקנים שהן
מחוברין כולן באילו קנה
אחד. אי הכי היינו אילן.
כיושר גודריתא דקני
דומתין לאילן ששיקרו אחד
אמרינן ספורין כו. דאי
תרי גווי אילן. איכא
דאמרי (הכל) [בפנה"ג]
(פשוט) ליה
גודריתא דקני בעא מיניה.